

Inkluderende praksiser

Kompetanseløftet i Trøndelag

Lars Arild Myhr, senterleder SePU
Høgskolen i Innlandet
8. Mars 2023

SePU er et anerkjent og betydningsfullt forsknings- og utviklingssenter i utdanningssektoren

Først – Oppsummering

- Inkludering som grunnleggende prinsipp i barnehage og skole.
- Inkludering knyttes til pedagogisk praksis og barns og elevers erfaringer.
- Vektlegging av barns og elevers medvirkning og aktørperspektiv.
- Kompetansebehov analyseres utfra kunnskap om barns og elevers erfaringer.
- Kompetanseutvikling tilrettelegges i en undersøkende og utforskende tilnærming til forholdet mellom pedagogisk praksis og barns og elevers lek, trivsel og mestring.
- Tverrfaglighet er en styrke, og bør relateres til praktiske problemstillinger i barnehage og skole.
- Inkluderende støttesystem som et kollektivt ansvar

Forståelse av inkludering

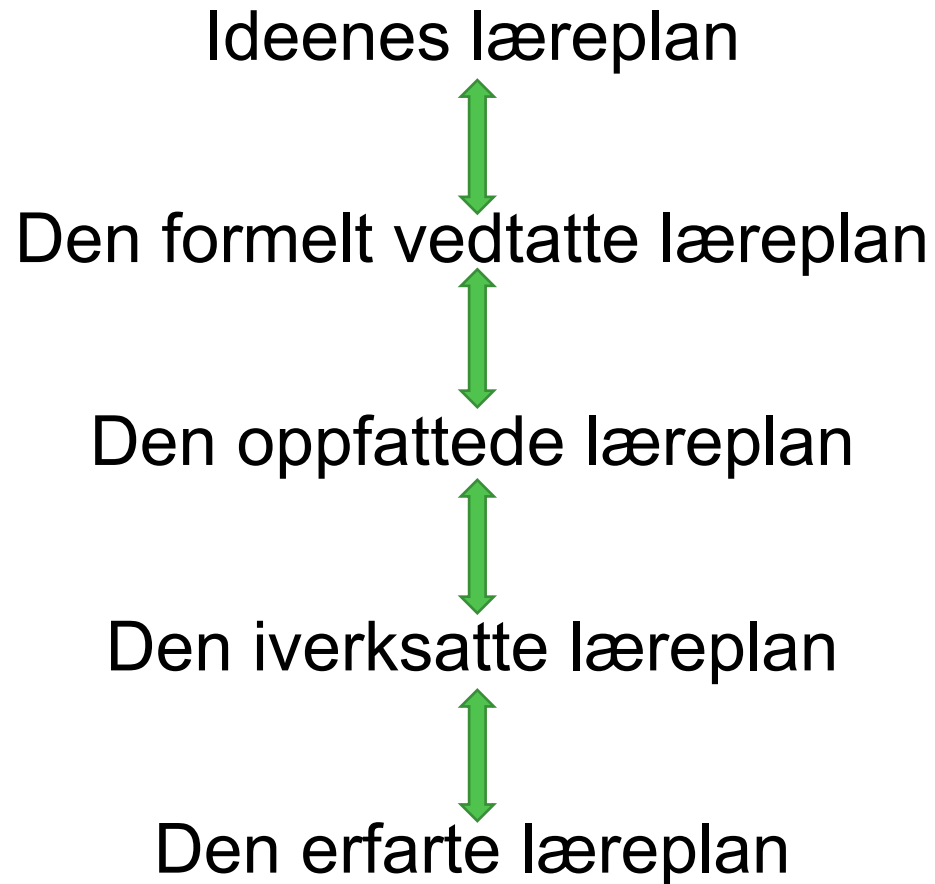
(Nordahl, Qvortrup og Hansen 2014)

Skoler og barnehager som skal realisere målene i fagfornyelsen og rammeplanen må være inkluderende og gi alle barn og unge like muligheter:

- Alle barn og unge får delta aktivt i felleskap sammen med andre og lærer seg nødvendige sosiale ferdigheter
- Alle barn og unge blir møtt med høye forventninger og får realisert sitt potensial for språklig og skolefaglig læring.
- Alle barn og unge opplever at de hører til, har venner og blir verdsatt i barnehager og skoler

Læreplanens nivåer eller ansikter

(Goodlad, 1979)

Nivåer og områder for inkludering

(Haug 2014, Nordahl, Qvortrup og Hansen 2014)

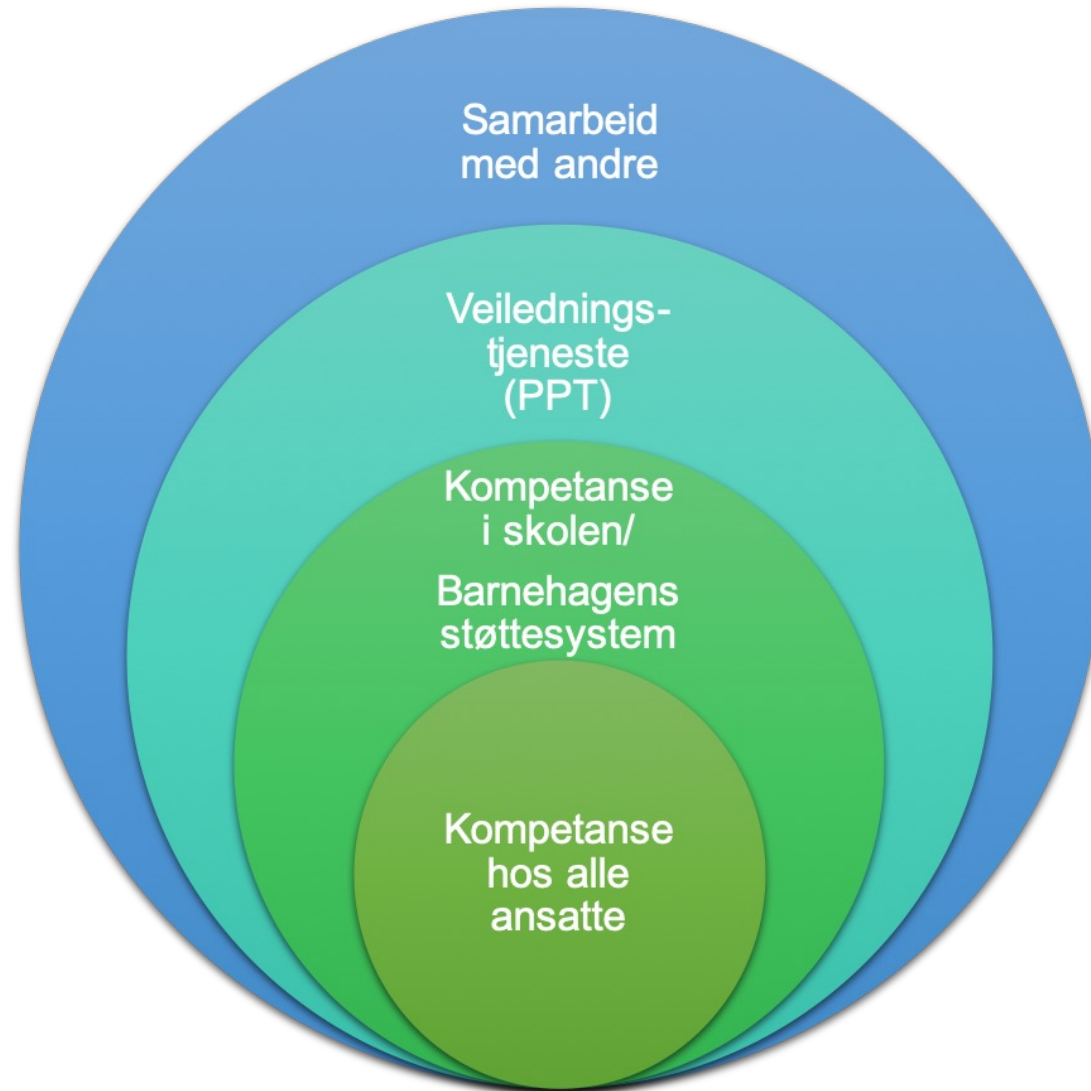
	Sosial inkludering	Faglig / språklig inkludering	Personlig (opplevd) inkludering
Formelle voksenstyrte læringsfellesskap			
Voksen-barn fellesskap			
Barn – barn fellesskap			

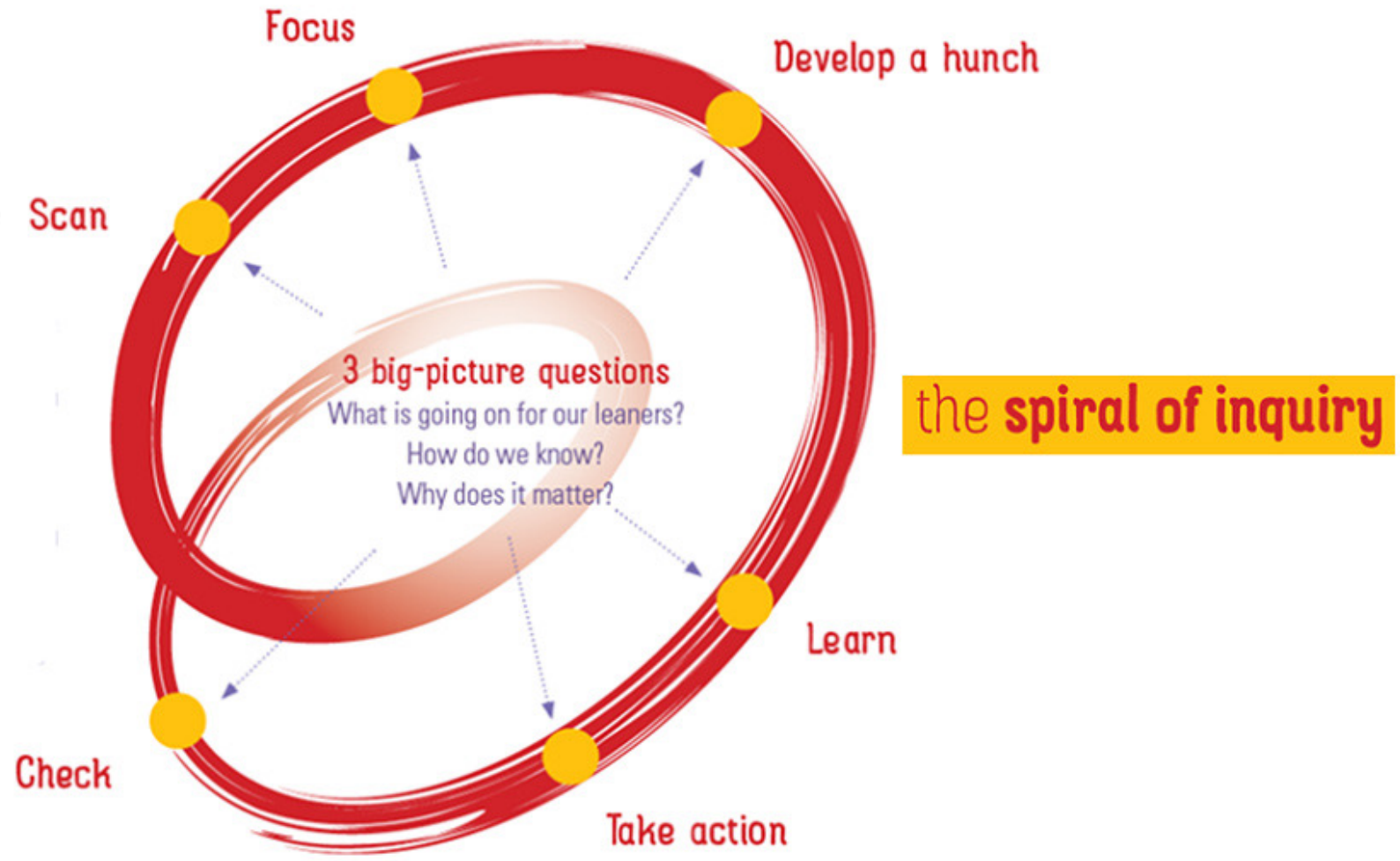
Nivåer og områder for inkludering

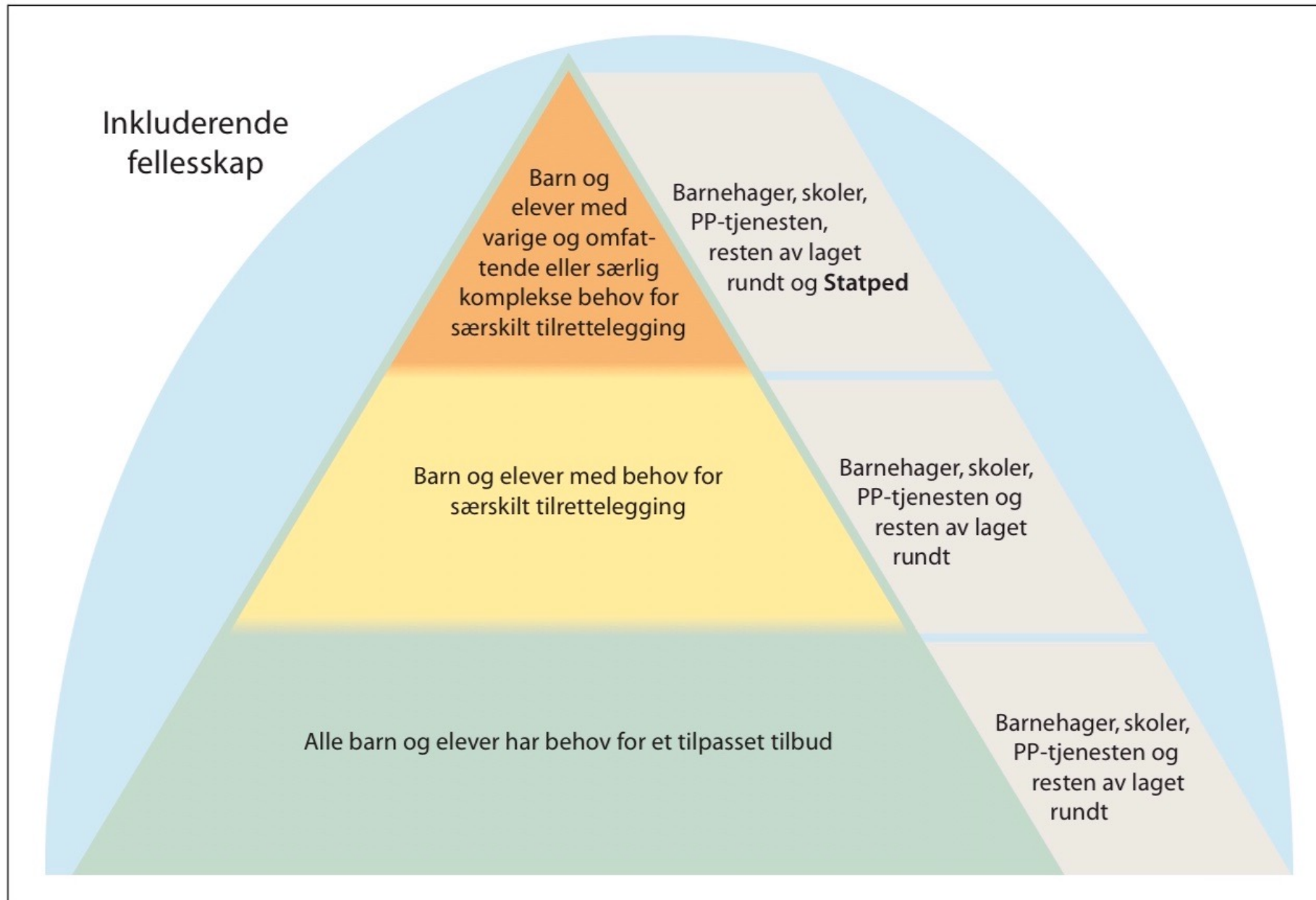
(Haug 2014, Nordahl, Qvortrup og Hansen 2014)

	Sosial inkludering	Faglig/språklig inkludering	Personlig (opplevd) inkludering
Formelle voksenstyrte læringsfellesskap	Deltagelse i pedagogiske aktiviteter sammen med andre	Et faktisk læringsutbytte og reell progresjon i læring	Opplevelse av autentisk mestring
Voksen-barn fellesskap	Bli sett og hørt av voksne	Feedback fra voksne og medvirkning i egen læring	Positiv og støttende relasjon til voksen
Barn – Barn fellesskap	Aktiv deltagelse i sosiale fellesskap	Læring sammen med andre	Trivsel, vennskap og fravær av mobbing og andre krenkelser

Kompetanse på ulike nivå:

Figur 7.1 Innsats rettet mot tre nivåer av behov

Alle barn og elever har behov for et tilpasset tilbud

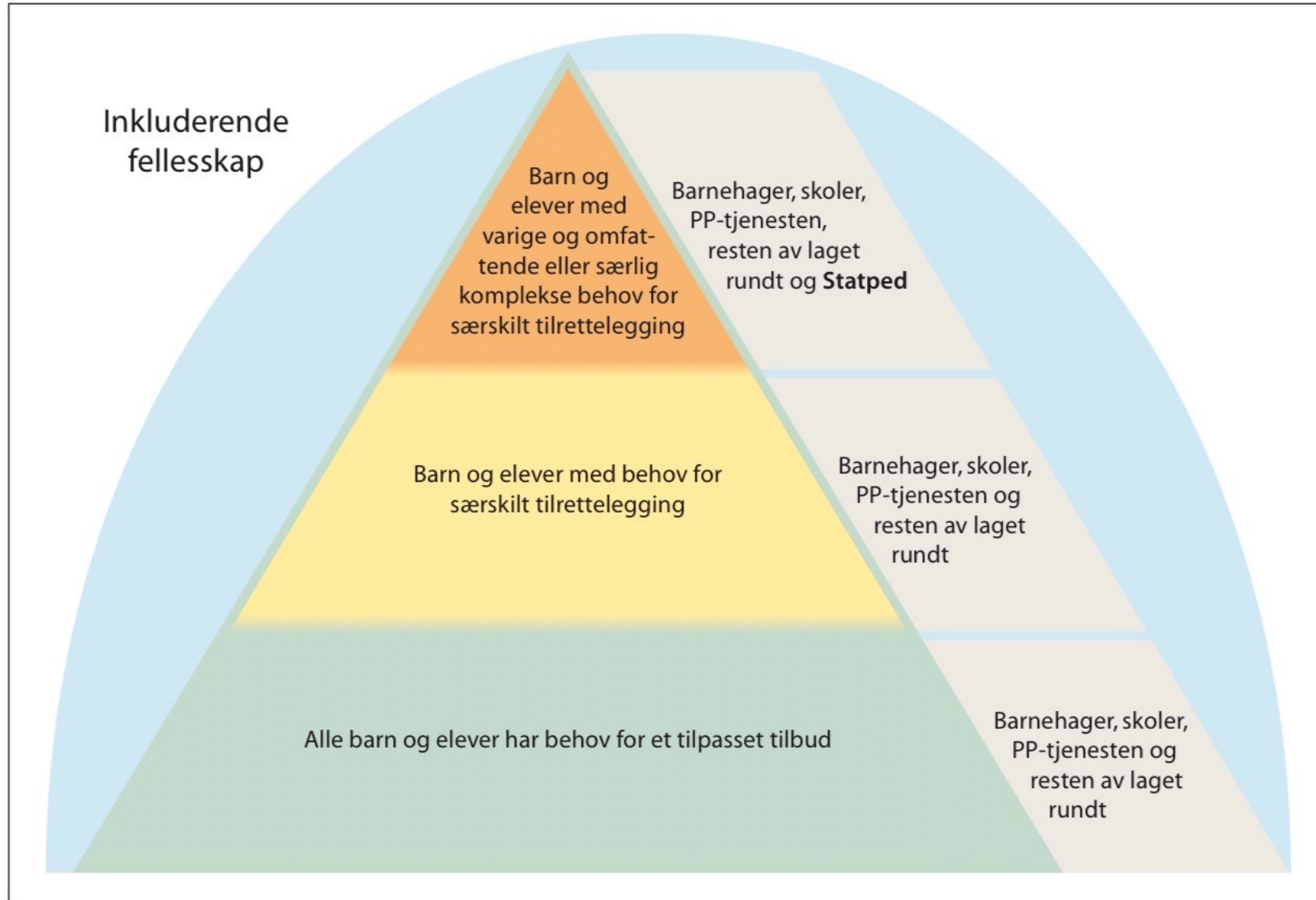
Barnehager, skoler,
PP-tjenesten og
resten av laget
rundt

- Hvilke utfordringer har dere i dag?
- Hvordan kan det ordinære tilbudet utvikles for økt inkludering?
- I hvilken grad er (ny) rammeplan og LK20 inkluderingsreformer?

Alle barn og elever har behov for et tilpasset tilbud

Barnehager, skoler,
PP-tjenesten og
resten av laget
rundt

- Analyser og kollektiv kompetanseutvikling
- Foredling av etablerte strategier som støttes av vurdering
- Utprøving av nye strategier som støttes av forskning

Figur 7.1 Innsats rettet mot tre nivåer av behov

Venterom eller tiltaksrom?

Barn og elever med behov for
særskilt tilrettelegging

Barnehager, skoler,
PP-tjenesten og
resten av laget
rundt

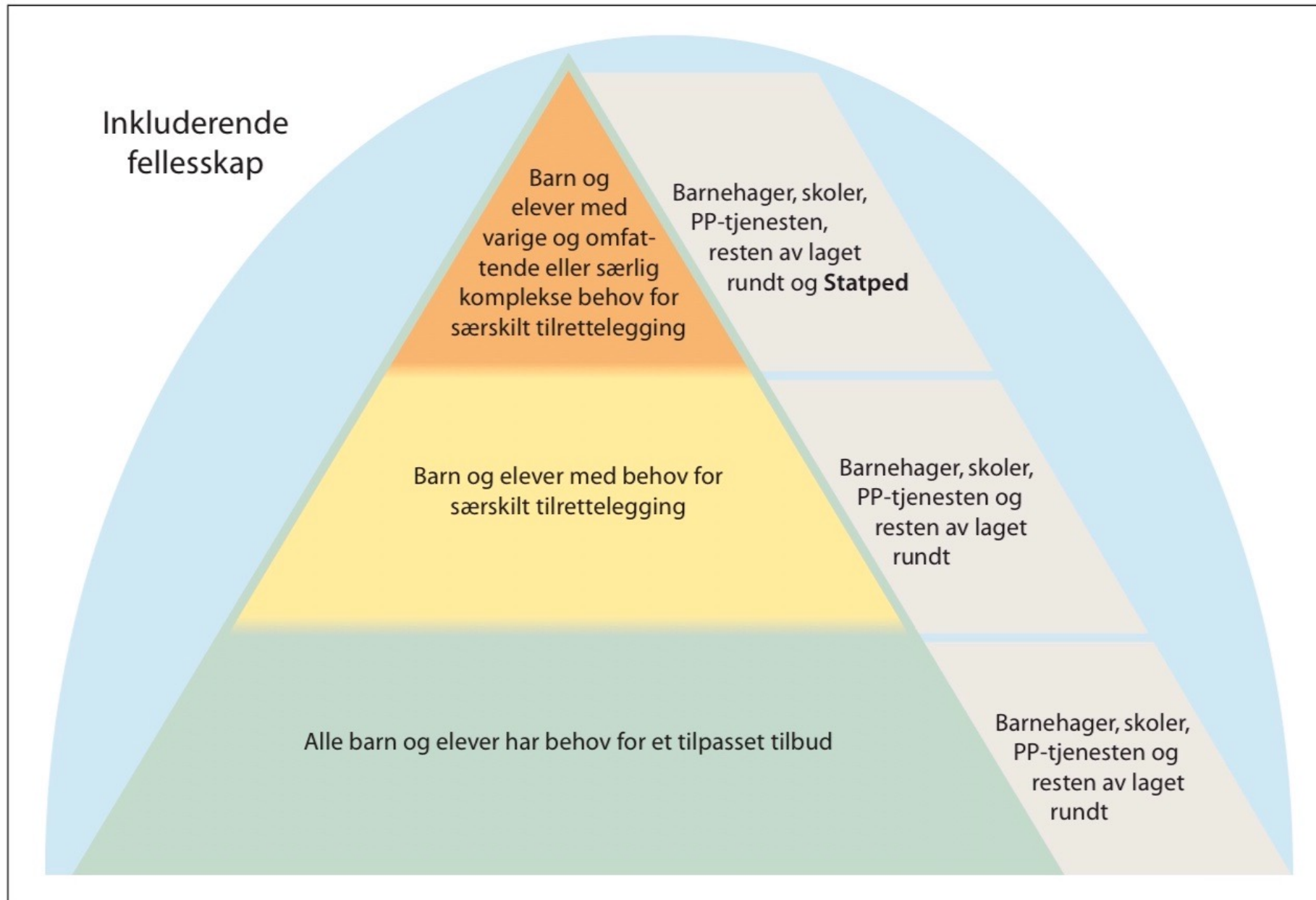
Kompetanse og parate tiltak

- Kollegial støtte / Ressurslærer / Spesialpedagog
- PP-tjenesten / Helsestasjon / Barnevern++

Infrastruktur

- Interne møtepunkter for refleksjon, analyse og tiltaksutvikling
- Utvidede møtepunkter med eksterne aktører

➤ I hvilken grad er de etablerte tiltakene / ressursene til faktisk hjelp for barn, elever og lærere?

Figur 7.1 Innsats rettet mot tre nivåer av behov

Inkluderende
fellesskap

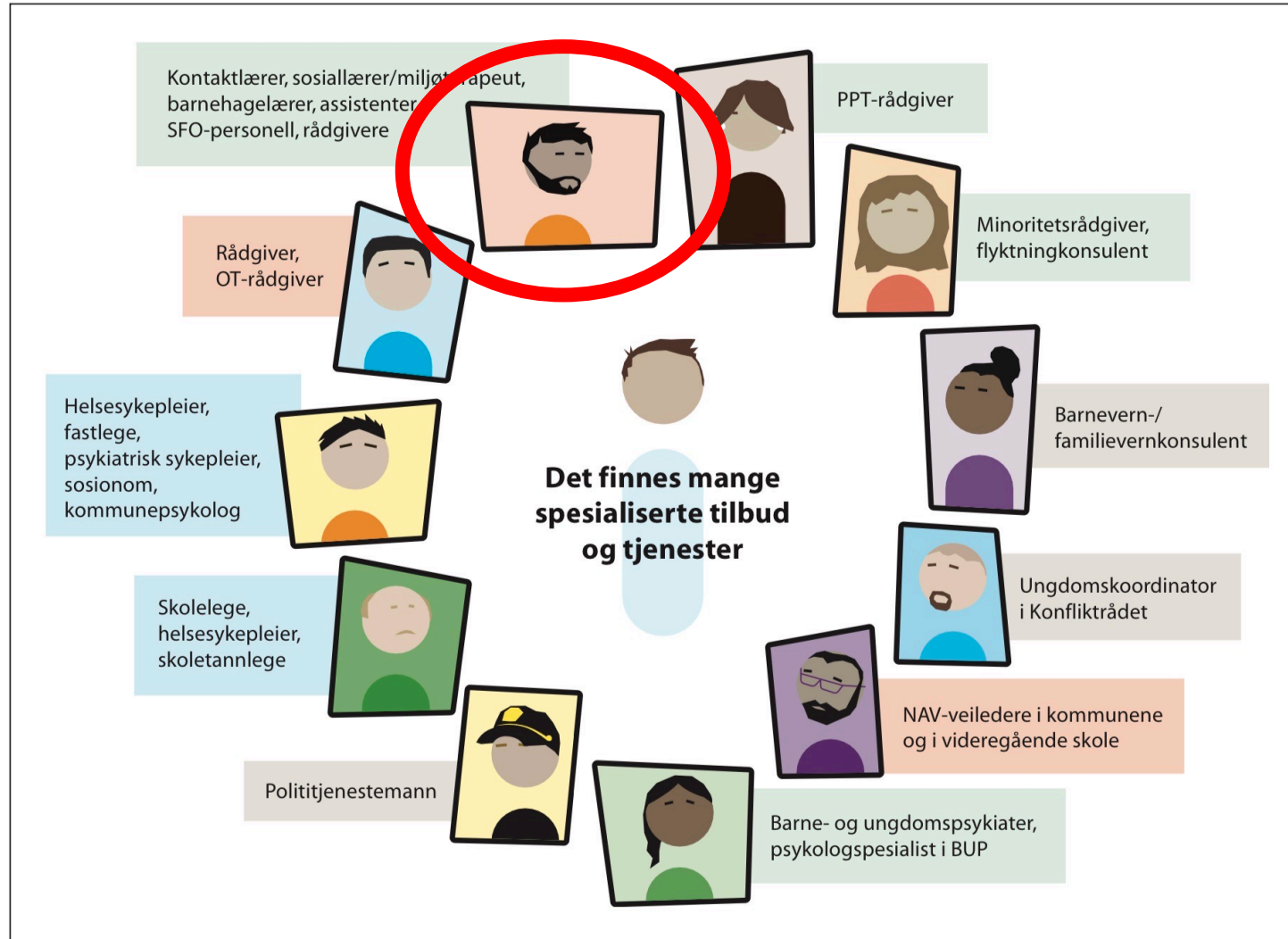
Barn og
elever med
varige og omfat-
tende eller særlig
komplekse behov for
særskilt tilrettelegging

Barnehager, skoler,
PP-tjenesten,
resten av laget
rundt og **Statped**

Statpeds signaler om «kompetanse-ansvar» på kommunenivå

- ADHD
- Språk og talevansker
- Lese og skrivevansker
- Matematikkvansker
- Atferdvansker
- Sammensatte lærevansker
- Hjerneskode, syn og hørselsvansker

Det finnes mange hjelpere – men finnes det hjelp å få?

Fellestiltaket – hva kan det bestå av?

- Kartlegging av trivsel og læringsmiljø i alle barnehager og skoler
 - Barn, elever, foresatte, assistenter, lærere, ledere
- Opplæring i arbeid med behovsanalyse og pedagogisk analyse
 - PP-tjenesten og UH som ressurser for kommunene
- Kompetanseutvikling med vekt på utvikling av praksis
 - Bygge på etablerte tiltak
 - Utvide målgruppen
- Utvikling av inkluderende støttesystemer